

Tijd van leven, zin van leven
column van Jos van Eijden

Lied Tijd van leven (t: Huub Oosterhuis; m: Henri Heuvelmans; VL 795)

Tijd van vloek en tijd van zegen,
tijd van droogte, tijd van regen,
dag van oogsten, tijd van nood,
tijd van stenen, tijd van brood,
tijd van liefde, nacht van waken,
uur der waarheid, dag der dagen,
toekomst die gekomen is,
woord dat vol van stilte is.

Tijd van troosten, tijd van tranen,
tijd van mooi zijn, tijd van schamen,
tijd van jagen, nu of nooit,
tijd van hopen dat nog ooit.

Tijd van zwijgen, zin vergeten,
nergens blijven, niemand weten.

Tijd van kruipen, angst en spijt,
zee van tijd en eenzaamheid.

Wie aan dit bestaan verloren
nieuw begin heeft afgezworen,
wie het houdt bij wat hij heeft
sterven zal hij ongeleefd.

Tijd van leven om met velen
brood en ademtocht te delen.

Wie niet geeft om zelfbehoud,
leven vindt hij honderdvoud.

Tijd van leven, zin van leven

De vieringen van de Haagse Dominicus hebben in deze weken een overkoepelend thema. Zij gaan over filosofen. Mensen die zich bezig houden met, beschouwende onderwerpen van velerlei aard, met levensvragen.

De column van vandaag sluit daarbij aan. We krijgen tijd van leven hoorden we net. Heeft dat leven zin?

Als je mensen de vraag voorlegt 'Wat is de zin van ons leven?' krijg je bepaald geen eenduidig antwoord. Dat blijkt bijvoorbeeld in een publicatie van journalist en schrijver Fokke Obbema, die een aantal mensen daar naar vroeg.

Voor de een is de zin van het leven heel praktisch: zin in het leven. Een ander ziet de zin van ons leven in verbondenheid met elkaar, een schakeltje zijn in een groter geheel. Voor een derde is het leven zelf de zin van het leven, daar moet je maar iets van zien te maken. Weer een ander stelt dat het leven absoluut geen zin heeft. We zijn er gewoon. En zo kan ik nog wel even door gaan. Zoveel hoofden, zoveel zinnen.

Als kind van 9 jaar, opgegroeid in de jaren '50 van de vorige eeuw, in een katholiek gezin, kreeg ik op school catechismusles. Die bestond uit het van buiten leren van tal van vragen en antwoorden over allerlei aspecten van het katholieke geloof van die jaren, zoals over de erfzonde, over het lijden en de dood en de verrijzenis van Jezus, over het leergezag van de Kerk, over de sacramenten. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat ik het merendeel van de vragen en antwoorden die ik toen braaf kon opzeggen, echt niet meer weet. Maar één vraag, de allereerste uit de catechismus, ben ik nooit vergeten. Die heeft kennelijk toch indruk gemaakt, of is er goed ingestampt.

De vraag luidde: *Wartoe zijn wij op aarde?* En het antwoord: *Wij zijn op aarde om God te dienen en daardoor hier en hiernamaals gelukkig te zijn.* Simpel toch? Eenvoudiger kan het niet, het antwoord op de vraag naar de zin van ons leven. Gewoon God dienen, goed je best doen, dan word je gelukkig en dan kom je later in de hemel.

Maar wat je als kind vanzelfsprekend vindt, blijkt later, tot de jaren van verstand gekomen, toch niet zo simpel. Want wat houdt dat in, God dienen? En bestaat die hemel wel echt? En dan komt de vraag naar de zin van ons leven opnieuw terug.

De kinderlijke eenvoud maakt plaats voor twijfel. Zo lang het goed met je gaat, is het niet zo moeilijk. Als je gezond van lijf en leden bent, niet op de centen hoeft te letten, een partner hebt die je trouw is, kinderen die het goed doen, - dan lacht het geluk je gewoon toe, of je nou wel of niet God dient. Maar wat als de omstandigheden tegen zitten? Zoals nu met de Corona-perikelen, als je je baan kwijt raakt, in de schulden komt te zitten, ernstig ziek wordt, wat is dan het antwoord?

Mijn oudste zus was altijd een zelfstandige vrouw, creatief met tekenen en boetseren. Totdat ze getroffen werd door een herseninfarct en volledig afhankelijk werd. Lopen ging niet meer, met een tekenstift omgaan werd een opgave, ze kon ook niet meer terug naar haar eigen huis. Dan valt je wereld in duigen. Wat is de zin van zo'n leven? Hoewel, er was toch een lichtpuntje: ze kon nog wel een sigaretje roken en daarvan genieten.

Lijden, tegenslag, teleurstelling, het is onlosmakelijk verbonden met het leven. Niemand ontkomt er aan. Het leven is niet alleen maar leuk.

Wat de zin is van ons leven, dat zullen we dan ook steeds opnieuw moeten ontdekken. Omstandigheden veranderen immers. Ook wijzelf veranderen.

Het gaat uiteindelijk om – zoals ik als kind leerde – gelukkig kunnen zijn. Dat dat niet vanzelfsprekend is, dat weten we allemaal uit eigen ervaring. We worden niet elke dag wakker met een overweldigend geluksgevoel. Als het maar lukt om lichtpuntjes te kunnen blijven zien. Het zijn vaak de kleine dingen die in het raadsel van het leven er toe doen.

De kunst is er op te vertrouwen dat we er niet alleen voor staan. Dat er mensen zijn, familie, vrienden, of zo maar mensen om ons heen, die ons met aandacht en zorg omringen. Die ons opbeuren als het even tegen zit.

Mijn zus kon van haar sigaretje genieten, omdat er vriendinnen bereid waren een pakje voor haar mee te brengen, in dit geval zonder een waarschuwend vingertje dat roken slecht is voor de gezondheid.

We hebben elkaar nodig om gelukkig te kunnen zijn. We ervaren dat in de momenten dat we een ander blij maken, want daar word je zelf ook blij van. We vinden voldoening als we een steentje kunnen bijdragen in de levensvreugde van elkaar. Daarin zit de essentie van de zin van ons leven.

We hebben elkaar nodig ook als het tegen zit. Als we de moed dreigen te verliezen, het niet meer zien zitten. Het geeft een veilig gevoel er op te mogen vertrouwen dat je niet alleen gelaten wordt, dat we op elkaar kunnen terugvallen. Dat er een vangnet is, dat je opvangt.

Het besef dat we gedragen worden mag ons sterken in de overtuiging dat ons leven er mag zijn. En ons uitdagen te vertrouwen op eigen kracht.

Zoals die vogel, die zijn jongen opvangt met zijn vleugels en weer laat vliegen, op eigen kracht.

Lied: Die mij droeg (VL 239)
Die mij droeg op adelaarsvleugels,
die mij hebt geworpen in de ruimte
en als ik krijsend viel, mij ondervangen
met uw wieken en weer opgegooid,
totdat ik vliegen kon op eigen kracht.